GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ד, 2024
מספר השאלון: 1262
קובץ: תשובות סופיות

תנ"ך

שאלון 1262 (אקסטרניים)

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וארבעים וחמש דקות.
מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – סיפורי ראשית העולם והאנושות – (40×2) – 80 נקודות
פרק שני – נושאי הבחירה – (20×1) – 20 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
ב. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
ג. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; יש לכתוב את מספרה בלבד.
(2) יש להתרכז בנושא. יש לשים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה. כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
בהצלחה!

כללי המענה במועד זה (חורף תשפ"ד): כללי המענה הם המבנה המודפס בשאלון עצמו: שעה וארבעים וחמש דקות; פרק ראשון (סיפורי ראשית העולם והאנושות) – שתי השאלות 1–2, ובכל שאלה סעיף א' חובה (25 נקודות) ועוד סעיף אחד מתוך ב'–ג' (15 נקודות) = 80; פרק שני – שאלה אחת מתוך 3–4 (על אהבה וחסד או בין שאול לדוד), כל הסעיפים = 20. מבנה זה (80 + 20) תואם את מכתב הפיקוח על הוראת המקרא בחינוך הממלכתי מיום 15.12.20, "מבנה שאלון בחינת הבגרות מסגרת ה־30%" (שאלון 1262). מסמך התובנות הרשמי לחורף תשפ"ד (מיום 02.06.24) מזכיר באופן כללי את "הצמצום הניכר בחומרי הלימוד, הבחירה הרחבה ותוספת הזמן, בשל התקופה המיוחדת", ולגבי שאלון 1262 מוסר רק את הציון הממוצע; לא נמצא מסמך רשמי על הקלה נוספת בשאלון זה מעבר למודפס.
הערה לפתרונות: בפסוקים המצוטטים בפתרונות השם המפורש נכתב בצורת ה' (גם עם אותיות שימוש: וַה', לַה').

בהצלחה!

תשובות סופיות

פרק ראשון – סיפורי ראשית העולם והאנושות

שאלה 1

א. שלושה הבדלים בבריאה: (1) פרק א' – זכר ונקבה נבראים יחד (א, כז); פרק ב' – האדם קודם, האישה אחריו מן הצלע (ב, ז; כא–כב). (2) פרק א' – בריאה במאמר, בצלם אלוהים; פרק ב' – יצירה מעפר, נפיחת נשמה, בניין מצלע. (3) פרק א' – האדם נברא אחרון (יום שישי); פרק ב' – האדם ראשון, לפני הצמחים ובעלי החיים. (אפשר גם: החלטה "נעשה אדם" מול צורך "לא טוב היות האדם לבדו".) תפקיד: פרק א' – "פרו ורבו... וכבשה ורדו" (שליטה); פרק ב' – "לעבדה ולשמרה" (עבודה ושמירה).

ב. (1) סתירה: בפרק א' "זכר ונקבה ברא אותם" – יחד; בפרק ב' האישה נבנית אחר כך מצלע האדם. (2) מדרש: נבראו כיצור אחד בעל שני פרצופים ואחר כך הופרדו – פרק א' = הבריאה הראשונה, פרק ב' = החלוקה. פשט: פרק א' מודיע רק ששניהם נבראו ביום השישי, ופרק ב' מפרט כיצד נבראו.

ג. (1) בפרק ב' האל פועל בניסוי וטעייה: "לא טוב היות האדם לבדו", מביא את בעלי החיים, "ולאדם לא מצא עזר כנגדו" – כאילו אינו יודע מראש. (2) בפרק א' האל בורא במאמר, "ויהי כן", ובסוף "והנה טוב מאד"; זכר ונקבה נבראים יחד – אל כל־יכול שתוכניתו שלמה. (אפשר גם: האנשה בפרק ב' – יוצר מעפר, נופח, נוטע – מול בריאה בדיבור בפרק א'.)

שאלה 2

א. (1) "טוב העץ למאכל" – טעים/מזין; "תאוה הוא לעינים" – יפה ומושך; "נחמד העץ להשכיל" – מחכים. (2) אינו ממית – "לא מות תמתון" (ד); פוקח עיניים ונותן ידיעת טוב ורע כאלוהים (ה); מעורר מודעות לעירום ובושה – "וידעו כי עירמם הם" (ז).

ב. (1) אלוהים → האדם ("המן העץ... אכלת", יא); האדם → האישה ("האשה... הוא נתנה לי", יב); האדם → אלוהים ("אשר נתתה עמדי", יב); האישה → הנחש ("הנחש השיאני", יג). (2) האישה: "בעצב תלדי בנים", "והוא ימשל בך"; האדם: אדמה ארורה, "בזעת אפיך תאכל לחם", מוות ("ואל עפר תשוב"), גירוש "לעבד את האדמה" – המעשה קבע את עתידם.

ג. (1) "הן האדם היה כאחד ממנו" – האדם נעשה דומה לאל; "פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים" – "פן" מבטא חשש מחיי נצח. (אפשר גם: הכרובים והחרב "לשמר את דרך עץ החיים".) (2) אינו תומך: לפי רש"י "כאחד ממנו" = האדם יחיד בתחתונים בידיעת טוב ורע; והחשש הוא שהבריות יטעו ויאמרו "אף הוא אלוה" – דאגה לאמונת הבריות, לא חשש של האל לעצמו. (אפשר גם: תומך – האדם עלול להיתפס כאלוה.)

פרק שני – נושאי הבחירה

שאלה 3

א. "בקשתיו ולא מצאתיו" (פעמיים, א–ב) – תסכול, כמיהה וחיפוש ממושך שאינו מצליח. "את שאהבה נפשי" (ארבע פעמים, א–ד) – עוצמת האהבה; האהוב מוגדר רק דרך אהבתה, אהבה של כל הנפש.

ב. (1) רצון להינשא: "אחזתיו ולא ארפנו עד שהביאתיו אל בית אמי" (ד) – קשר קבוע ומשפחתי. סתירה: "אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ" (ה) – אין לזרז את האהבה. (2) "בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו" (יא); תהלוכת המיטה/האפריון עם שישים גיבורים וקישוטים, ובנות ציון יוצאות לראות (ז–יא). (אפשר גם: מור ולבונה, ו.)

שאלה 4

א. התקיים: הכאת עמלק והשמדת העם ("ואת כל העם החרים לפי חרב", ח) והרכוש הנבזה (ט). הופר: "ויחמל שאול והעם על אגג ועל מיטב הצאן והבקר... ולא אבו החרימם" (ט) – אגג נתפס חי. בעקבות זאת: קריעת המעיל – "קרע ה' את ממלכות ישראל מעליך היום ונתנה לרעך הטוב ממך" (כח); ההחלטה סופית – "לא ישקר ולא ינחם" (כט).

ב. (1) הכרה אמיתית: "חטאתי כי עברתי את פי ה' ואת דבריך" (כד), "שא נא את חטאתי" (כה) – הודאה מפורשת ובקשת מחילה. ניסיון להיחלץ: ההודאה באה מיד אחרי "וימאסך ממלך" (כג), תולה את האשמה בעם – "כי יראתי את העם" (כד) – ומבקשת "ושוב עמי" (כה). (2) עמדה מנומקת, למשל: מנהיגות חלשה – נגרר אחרי העם מפחד, ומודה כדי לשמור על מעמדו; התייחסות לטענה שההודאה עצמה דורשת אומץ.

כל הבגרויות בתנ"ך עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/tanach